



## ราคาสินค้าเกษตรบางตัวที่ดีขึ้น หนุนรายได้ เกษตรกรปี'60 เป็นบวก 2 ปีติดต่อกัน

CURRENT ISSUE

ปีที่ 22 ฉบับที่ 2806

วันที่ 27 ธันวาคม 2559

### ▶ ประเด็นสำคัญ

- ศูนย์วิจัยกสิกรไทย มองว่า ภาพรวมราคาสินค้าเกษตรหลักในประเทศปี 2560 อาจให้ภาพที่ทยอยฟื้นตัวขึ้น โดยราคาขางพารา ปาล์มน้ำมัน และอ้อย คาดว่าจะขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ 5.6 6.0 และ 22.0 (YoY) ตามลำดับ จากผลของราคาน้ำมันในตลาดโลกที่ขยับขึ้น และความต้องการในตลาดที่มีรองรับ ขณะที่ราคาข้าว มันสำปะหลัง คาดว่ายังหดตัวอยู่ที่ร้อยละ 1.8 และ 6.7 (YoY) ตามลำดับ เนื่องจากอุปทานที่ยังอยู่ในระดับสูง จากผลของสถานการณ์น้ำที่อยู่ในเกณฑ์ดี ผนวกกับกำลังซื้อของคู่ค้าหลักอย่างจีนที่ชะลอลง จะยังเป็นปัจจัยทำทลายราคา
- จากผลด้านราคา (ขางพารา ปาล์มน้ำมัน และอ้อย) และผลด้านปริมาณที่เพิ่มขึ้น แม้ราคาลดลง (ข้าว และมันสำปะหลัง) ทำให้ศูนย์วิจัยกสิกรไทย ประเมินว่า รายได้เกษตรกรที่ปลูกพืช 5 รายการดังกล่าวในปี 2560 อาจเพิ่มขึ้นราว 35,000 ล้านบาท เมื่อเทียบกับปี 2559
- เมื่อประกอบกับผลของแนวโน้มภาคอุตสาหกรรม และประมงที่ดีขึ้น ศูนย์วิจัยกสิกรไทย จึงคาดว่า ภาพรวมรายได้เกษตรกรในปี 2560 อาจขยายตัวที่ร้อยละ 3.9 (YoY) ปรับเพิ่มขึ้นจากการขยายตัวรารร้อยละ 0.22 (YoY) ในปี 2559 อันส่งผลต่อเม็ดเงินหมุนเวียนในพื้นที่ และจะส่งผลไปยังธุรกิจเกี่ยวเนื่องที่อาศัยกำลังซื้อของเกษตรกรเป็นหลักให้อาจได้รับอานิสงส์เช่นกัน อาทิ ธุรกิจค้าปุ๋ย/เคมีภัณฑ์ เครื่องจักรกลการเกษตร ค้าปลีก เป็นต้น

สถานการณ์ราคาสินค้าเกษตรของไทยในปี 2559 โดยเฉพาะในรายการสินค้าเกษตรหลักอย่างข้าว ขางพารา และมันสำปะหลัง นับว่าเผชิญความท้าทายรอบด้าน โดยในช่วงต้นปี 2559 ปัญหาภัยแล้งได้สร้างความเสียหายต่อผลผลิตทางการเกษตรหลายรายการ ที่แม้จะมีผลดันราคาข้าวให้สูงขึ้นได้ในช่วงเวลาดังกล่าว ผนวกกับทิศทางราคาน้ำมันในตลาดโลกที่ฟื้นตัวขึ้น ส่งผลต่อราคาขางพาราที่ปรับตัวขึ้นในช่วงปลายปี 2559 อย่างไรก็ดี จากสถานการณ์น้ำฝนที่ดีขึ้น และมาเร็วกว่าปีก่อนในช่วงราวเดือนพฤษภาคม 2559 (ปี 2558 ฝนมาราวปลายเดือนกรกฎาคม) ทำให้ปริมาณผลผลิตสินค้าเกษตรโดยเฉพาะข้าวปรับตัวเพิ่มขึ้น และกดดันภาพรวมราคาในประเทศปี 2559 ให้ยังอยู่ในระดับต่ำ

## จับตาแนวโน้มราคาสินค้าเกษตรหลักปี 2560...อาจให้ภาพที่ทยอยฟื้นตัวขึ้นเล็กน้อย

ศูนย์วิจัยกสิกรไทย มองว่า แนวโน้มราคาสินค้าเกษตรหลักในปี 2560 อาจทยอยฟื้นตัวขึ้นในบางรายการอย่างยางพารา ปาล์มน้ำมัน และอ้อย เนื่องจากแนวโน้มราคาน้ำมันในตลาดโลกที่ปรับขึ้นผนวกกับความต้องการในตลาดที่มีรองรับ ขณะที่ยังต้องจับตาพืชเกษตรหลักอย่างข้าว และมันสำปะหลังที่อาจต้องเผชิญความท้าทายด้านอุปทานที่ยังคงล้นตลาด จากผลของสถานการณ์น้ำที่ดีขึ้นทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น ตลอดจนกำลังซื้อของประเทศคู่ค้าที่ยังชะลอตัว จะเป็นปัจจัยกดดันราคาให้ยังอยู่ในระดับต่ำ

### คาดการณ์ราคาเฉลี่ยสินค้าเกษตรหลักในประเทศของไทยในปี 2560<sup>1</sup>

พืชเกษตรหลัก	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2559*	ปี 2560*	ปัจจัยที่ส่งผลต่อราคาในปี 2560
ข้าว (บาทต่อตัน)	10,748 (-13.9)	10,348 (-3.7)	9,250 (-10.6)	9,080 (-1.8)	ราคาถูกกดดันจากอุปทานข้าวโลกที่อยู่ในระดับสูง ทำให้การแข่งขันยังคงรุนแรง
ยางพารา (บาทต่อกก.)	55.4 (-25.9)	44.9 (-18.9)	48.3 (7.5)	51.0 (5.6)	ราคาฟื้นตัวขึ้น ตามราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกที่ปรับเพิ่มขึ้น แม้คาดว่าอุปสงค์ในจีนจะยังชะลอตัว ทั้งนี้ ราคายางพาราเฉลี่ยที่ปรับเพิ่มขึ้นในปี 2560 อาจต่ำกว่าราคายางพาราเฉลี่ยในช่วงเดือนพ.ย.-ธ.ค.2559 ที่ราว 58.7 บาทต่อกิโลกรัม โดยเฉพาะเมื่อเข้าฤดูที่ผลผลิตออกสู่ตลาด
มันสำปะหลัง (บาทต่อกก.)	2.10 (-1.3)	2.16 (2.5)	1.5 (-30.4)	1.4 (-6.7)	ราคายังไม่สดใสจากอุปสงค์ของจีนชะลอตัว จากมาตรการการใช้ข้าวโพดในสต็อกของจีน ซึ่งยังมีอยู่ในระดับสูง
ปาล์มน้ำมัน (บาทต่อกก.)	4.4 (20.4)	4.1 (-5.5)	5.0 (21.5)	5.3 (6.0)	ราคาอยู่ในเกณฑ์ดี ตามความต้องการในประเทศที่เพิ่มขึ้นจากการเพิ่มสัดส่วนการใช้ไบโอดีเซล
อ้อย (บาทต่อตัน)	889 (-3.5)	806 (-9.4)	820 (1.7)	1,000 (22.0)	ราคาปรับเพิ่มขึ้นตามราคาน้ำตาลในตลาดโลกที่ดีขึ้น จากผลอุปทานโลกที่ลดลง โดยเฉพาะในบราซิล

หมายเหตุ: \*ราคาปี 2559-2560 เป็นราคาคาดการณ์

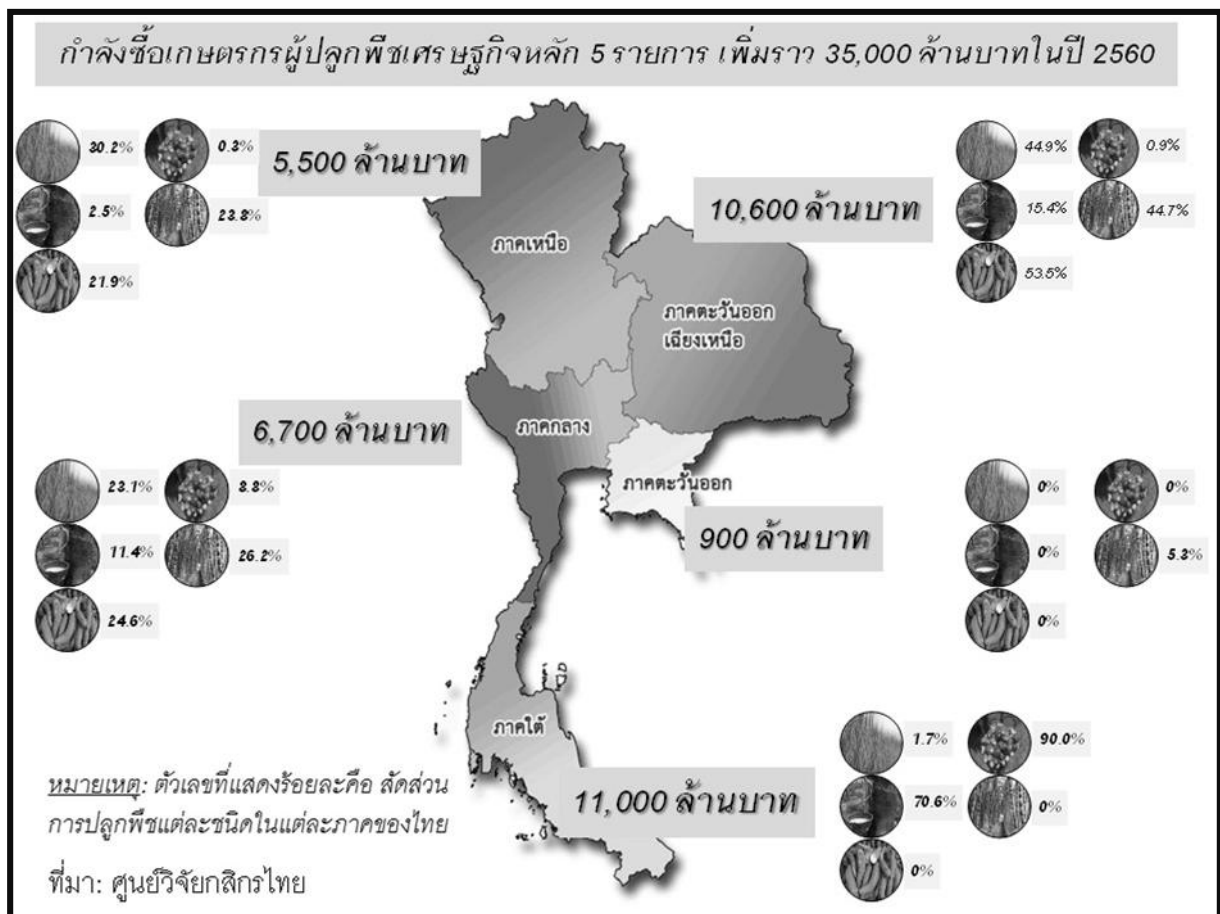
: ตัวเลขในวงเล็บคือ อัตราการขยายตัวเมื่อเทียบกับปีก่อน (%YoY)

ที่มา: ศูนย์วิจัยกสิกรไทย

<sup>1</sup> การคาดการณ์ราคาสินค้าเกษตรหลัก คำนวณมาจาก ราคาข้าวคือ ราคาข้าวเฉลี่ยของข้าวเปลือกเจ้าความชื้น 15% และข้าวเปลือกหอมมะลิ 105, ราคายางพาราคือ ราคาเฉลี่ยยางแผ่นดิบชั้น 3, ราคามันสำปะหลังคือ ราคาเฉลี่ยหัวมันสำปะหลังสดคละ, ราคาปาล์มน้ำมันคือ ราคาเฉลี่ยผลปาล์มน้ำมันทั้งทะลายน้ำหนักมากกว่า 15 กก. ขึ้นไป และราคาอ้อยคือ ราคาเฉลี่ยอ้อยโรงงาน

## กำลังซื้อผู้ปลูกพืชเศรษฐกิจหลัก 5 รายการในปี 2560 เพิ่มราว 35,000 ล้านบาท

พืชเศรษฐกิจหลักของไทยที่มีการปลูกเพื่อใช้ในประเทศ และเพื่อการส่งออก โดยเฉพาะใน 5 รายการหลักอย่างข้าว ยางพารา มันสำปะหลัง ปาล์มน้ำมัน และอ้อย นับว่ามีความสำคัญต่อภาคการเกษตรโดยมีมูลค่าเฉลี่ยมากกว่าครึ่งหนึ่งของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรในประเทศ และสร้างเม็ดเงินให้กับเกษตรกรรวมกว่า 6.6 แสนล้านบาทในปี 2559 ซึ่งเป็นรายได้ที่กระจายไปสู่ครัวเรือนเกษตรกรในภาคต่างๆ ทั่วประเทศ แบ่งเป็นภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีสัดส่วนสูงที่สุดราวร้อยละ 32.3 ของรายได้รวมจากการปลูกพืชเศรษฐกิจหลัก รองมาคือภาคใต้ (ร้อยละ 31.1) กลาง (ร้อยละ 18.6) เหนือ (ร้อยละ 17.5) และตะวันออก (ร้อยละ 0.6) ตามลำดับ



มองต่อไป สำหรับเม็ดเงินของเกษตรกรผู้ปลูกพืชเศรษฐกิจหลักในปี 2560 ศูนย์วิจัยกสิกรไทย ประเมินว่า ในปี 2560 มูลค่าของพืชเศรษฐกิจหลักที่เกษตรกรขายได้<sup>2</sup> ซึ่งมีผลต่อกำลังซื้อของเกษตรกรอาจเพิ่มขึ้นเป็นเม็ดเงินรวมราว 35,000 ล้านบาท เมื่อเทียบกับปีก่อน โดยเป็นผลจากการปรับเพิ่มขึ้นของราคาของยางพารา ปาล์มน้ำมัน และอ้อย ผสมกับผลจากการปรับเพิ่มขึ้นของปริมาณผลผลิตข้าว และมันสำปะหลัง ทำให้โดยรวมจะเป็นแรงหนุนให้เกษตรกรผู้ปลูกพืชเศรษฐกิจหลักดังกล่าวมีกำลังซื้อเพิ่มขึ้นในทุกภาคของไทย และส่งผลต่อกำลังซื้อโดยรวมของทั้งประเทศให้เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปีก่อนด้วย นำโดยเกษตรกรในภาคใต้ จะมีกำลังซื้อเพิ่มขึ้นมากที่สุดเมื่อเทียบกับภาคอื่นอยู่ที่ราว 11,000 ล้านบาท เนื่องจากมีพืชที่มีราคาดีขึ้นในสัดส่วนที่สูง ตามมาด้วยเกษตรกรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีกำลังซื้อ

<sup>2</sup> คำนวณรายได้ของผู้ปลูกพืช เฉพาะพืชเกษตรในรายการหลัก 5 รายการคือ ข้าว ยางพารา มันสำปะหลัง ปาล์มน้ำมัน และอ้อย

เพิ่มขึ้น 10,600 ล้านบาท เกษตรกรในภาคกลาง มีกำลังซื้อเพิ่มขึ้น 6,700 ล้านบาท เกษตรกรในภาคเหนือ มีกำลังซื้อเพิ่มขึ้น 5,500 ล้านบาท และเกษตรกรในภาคตะวันออก มีกำลังซื้อเพิ่มขึ้น 900 ล้านบาท

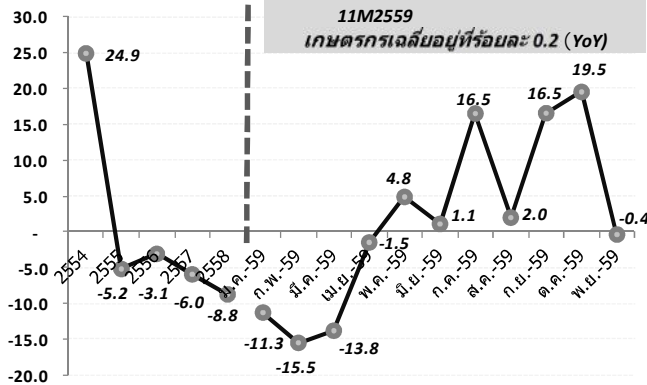
จากราคาที่ยังมีทิศทางที่แตกต่างกันรวมถึงยังมีปัจจัยภายนอกที่เกษตรกรอาจควบคุมไม่ได้ที่อาจกระทบต่อราคา ระหว่างปี ดังนั้น เกษตรกรควรต้องมีการเตรียมพร้อมเพื่อรับมือกับแนวโน้มราคาสินค้าเกษตรในปี 2560 โดยเน้นไปที่การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตของพืชชนิดต่างๆ ตลอดจนการลดต้นทุนการผลิต เพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขัน อันจะส่งผลต่อรายได้เกษตรกรให้ดีขึ้น อาทิ ข้าว ควรมีการปลูกข้าวพันธุ์ที่ให้ผลผลิตต่อไร่สูง ควรมีแหล่งน้ำเป็นของตนเอง และตระหนักถึงการใช้จ่ายการผลิตอย่างปฎิบัติมากขึ้น ลดการใช้จ่ายปราบศัตรูพืช เนื่องจากปัจจัยดังกล่าวจะส่งผลต่อผลผลิตข้าว หากใช้ในปริมาณที่เหมาะสม ก็จะช่วยให้ผลผลิตข้าวเพิ่มขึ้น และลดต้นทุนการผลิตได้ ขณะที่มันสำปะหลัง แนวทางหนึ่งที่สามารถเพิ่มผลผลิตได้คือ ระบบน้ำหยด จะสามารถปลูกมันสำปะหลังได้ในทุกฤดูโดยไม่ต้องพึ่งพาน้ำฝนตามฤดูกาลมากนัก ทำให้ผลผลิตมันสำปะหลังเพิ่มขึ้นได้ อันจะสอดคล้องกับแนวทางภาครัฐที่ได้วางนโยบายไว้ในระยะกลาง-ยาว เพื่อเข้ามาช่วยผลักดันภาคการเกษตร อาทิ โครงการเรียนรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบนาแปลงใหญ่ การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning by Agri-Map) เกษตรอินทรีย์ ธนาคารสินค้าเกษตร เป็นต้น ซึ่งจะช่วยยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรของไทยให้ได้มาตรฐาน และมีประสิทธิภาพมากขึ้น

นอกจากนี้ เกษตรกรควรมองหาตลาดที่สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร ซึ่งจะเป็นช่องทางในการนำวัตถุดิบมาขายเพื่อป้อนเข้าสู่ตลาด อันสอดคล้องกับแนวทางภาครัฐและภาคเอกชนที่ส่งเสริมสินค้าเกษตรแปรรูปที่สร้างมูลค่าเพิ่มในตลาดที่มีศักยภาพ และมีแนวโน้มการเติบโตที่ดี อาทิ ตลาดอาหารเพื่อสุขภาพคลี้นฟูของคนที่รักสุขภาพ อย่างข้าวออร์แกนิก ข้าวไรซ์เบอร์รี่ ข้าวสังข์หยด ข้าวสีนิล เป็นต้น ก็เป็นอีกช่องทางหนึ่งในการเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกร อีกทั้งตลาดที่มีการนำนวัตกรรมมาใช้เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรเป็นผลิตภัณฑ์แปรรูป ก็นับเป็นอีกหนึ่งตลาดที่น่าสนใจของเกษตรกรที่มีศักยภาพในการเข้าถึงตลาดกลุ่มนี้ เช่น น้ำมันรำข้าว แผ่นเจลห้ามเลือดและฟองน้ำห้ามเลือดจากข้าว เครื่องสำอางจากข้าว (เม็ดสกรับจากปลายข้าวหัก แป้งฝุ่นจากข้าว แป้งพัฟจากข้าว ลิปสติก ผลิตภัณฑ์บำรุงผิวหน้า) แป้งเบเกอรี่จากข้าวไรซ์เบอร์รี่ ครีมเคลือบเงาอเนกประสงค์ (Rice Wax) เครื่องสำอางจากน้ำยุงพารา ถนนยางพาราซีเมนต์ เป็นต้น ซึ่งเกษตรกรอาจต้องมีการรวมกลุ่มเพื่อสร้างอำนาจต่อรองด้านราคา อันจะเป็นการช่วยสนับสนุนเกษตรกรผู้ปลูกพืชเกษตรหลักให้มีตลาดรองรับอย่างต่อเนื่อง ในภาวะที่ราคาสินค้าเกษตรยังคงมีความผันผวน

ทั้งนี้ หากมองในแง่ของรายได้เกษตรกรรวม<sup>3</sup> ศูนย์วิจัยกสิกรไทย คาดว่า ในปี 2560 รายได้เกษตรกรรวมอาจขยายตัวร้อยละ 3.9 (YoY) ซึ่งเป็นแรงจากผลของปัจจัยด้านปริมาณมากกว่าราคา เนื่องจากแรงหนุนของสภาพอากาศที่เอื้ออำนวย ทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น ประกอบกับราคาสินค้าเกษตรหลักส่วนใหญ่ที่ทยอยฟื้นตัวขึ้นเล็กน้อย อีกทั้งแรงหนุนจากภาคปศุสัตว์ที่มีทิศทางเติบโตต่อเนื่องโดยเฉพาะไก่ และภาคประมงที่ยังขยายตัวได้โดยเฉพาะกุ้ง ซึ่งจะทำให้รายได้เกษตรกรรวมปี 2560 ขยายตัวดีขึ้น ทั้งนี้ คาด

<sup>3</sup> รายได้ที่มาจากการทำงานเกษตร ประกอบด้วย 1) รายได้ทางพืช คือ ข้าว พืชไร่ พืชผัก และไม้ดอกไม้ประดับ ไม้ผล และไม้ยืนต้น และพืชอื่นๆ 2) รายได้ทางสัตว์ คือ ปศุสัตว์ และสัตว์น้ำ

## อัตราการขยายตัวของรายได้เกษตรกร (%YoY)



ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยศูนย์วิจัยกสิกรไทย

บ้าง ท่ามกลางภาวะที่ราคาสินค้าเกษตรยังคงมีความผันผวน

สำหรับการมองต่อไปในแง่ของภาคธุรกิจเกี่ยวเนื่องที่ต้องอาศัยกำลังซื้อของเกษตรกรเป็นหลัก จากการที่เกษตรกรมีเม็ดเงินหมุนเวียนในพื้นที่เพิ่มขึ้น ทำให้คาดว่า ธุรกิจที่น่าจะได้รับอานิสงส์โดยตรง อาทิ ธุรกิจค้าปุ๋ย/เคมีภัณฑ์ ธุรกิจเครื่องจักรกลการเกษตร ธุรกิจค้าปลีก ธุรกิจรถจักรยานยนต์ ธุรกิจเครื่องใช้ไฟฟ้า เป็นต้น อาจมียอดขายเพิ่มขึ้นในภาวะที่ราคาสินค้าเกษตรบางรายการปรับตัวดีขึ้น โดยเฉพาะเกษตรกรในภาคใต้ที่มีกำลังซื้อเพิ่มขึ้นมากที่สุดเมื่อเทียบกับภาคอื่นในปี 2560 อย่างไรก็ดี ยังต้องจับตารัฐกิจรับซื้อ/รวบรวมผลผลิต ที่อาจต้องเผชิญรายได้ที่ค่อนข้างผันผวนจากราคาสินค้าเกษตรบางรายการที่ปรับตัวลดลงด้วย โดยเฉพาะข้าว และมันสำปะหลัง ซึ่งผู้ประกอบการอาจต้องมีการบริหารจัดการด้านสต็อกอย่างเป็นระบบ เพื่อป้องกันการขาดทุนสต็อก (Stock Loss) ในบางช่วงจังหวะเวลา



### Disclaimer

รายงานวิจัยฉบับนี้จัดทำเพื่อเผยแพร่ทั่วไป โดยจัดทำขึ้นจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ที่น่าเชื่อถือ แต่บริษัทฯ มิอาจรับรองความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ หรือความสมบูรณ์เพื่อใช้ในทางการค้าหรือประโยชน์อื่นใด บริษัทฯ อาจมีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงข้อมูลได้ตลอดเวลาโดยไม่ต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า ทั้งนี้ผู้ใช้ข้อมูลต้องใช้ความระมัดระวังในการใช้ข้อมูลต่างๆ ด้วยวิจารณญาณของตนเองและรับผิดชอบในความเสี่ยงเองทั้งสิ้น บริษัทฯ จะไม่รับผิดชอบผู้ใช้นี้หรือบุคคลใดในความเสียหายใดจากการใช้ข้อมูลดังกล่าว ข้อมูลในรายงานฉบับนี้จึงไม่ถือว่าเป็นการให้ความเห็นหรือคำแนะนำในการตัดสินใจทางธุรกิจ แต่อย่างใดทั้งสิ้น